

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 193 (10178)

1976 чылдың август 15, воскресенье

1925 чылда
түдүсүлгөсү

Өрткө
2 өл.

«САЛЮТ-5»

УЖУДУШКУН БАШКАРАТ ТӨП. (СЭТА).
Август 13-те Москвалык-биле 13 шапта орбита-
лыг «Салют-5» өртөм станциязы Чериң 830 на-
тап, оң иштиде аныяктыг — 567 катап до-
ганган.
Август 12-де космоавиатор Борис Волков
болгаш Виталий Жолубов ууус ажал-агылдың
яны-бүрү адырларына аныяклары-биле Совет
Элиниң девис-архивиниң чамдык районнары
чүрүккэ тырттырганнар.
Кристалларын өстүрер таадым-биле август 7-
де эгелзеп ийгишпен өткен уламчылаан. Баш-
тайгылындагы малайыштар чаа шенелдеге аю-
мокалий квансарының суук экилдиринге өс-
түрүп турар кристалларга холуксааларның
диффузияны өөренип көрүп сорулга-биле оңу-
түдүрүп өткөзүп.
Космос долгеминге үр чораан үреништерин
өзүлдүзүп калдыг хамаарылагыч болурун
өөренип көрүп сорулга-биле биологтук элчеге-
шенелдеге өткөзүп.
Энтер Волковтуң болгаш Жолубовтуң ка-
дыкшылы эки. «Салют-5» станцияны ужудуш-
куну уламчылавытпаан.

Бөгүн—ССРЭ-ниң Агаар

Флодунуң хүнү

ЧУРУКТА: чамылаан, өткөтүлгөсү чараш, күчүлүг
лайнер ИК-40-ниң экипажи Кызыл—Улан-Удэ арасына
рейстер чар чал-ла элп келген. Ам олар десептер пунту-
туң бар чор (солгай таладан) ийги ужудушкуну С. Дави-
денко, корабляны командири Н. Борисов болгаш Б. Там-
тадинко.

КУЛЬТУРА ОДАГЛАРЫ. КЫШКА БЕЛЕТКЕЛ

Чай эртип, күс келген. Ажылчы чоннарың кул-
турлуг дыштанылганың төвү культура албан
челериниң кышка белеткел—хүннүң чугула ай-
тырылганың бирээзи. Бистин республикада эки
ажылдап турар культура одагларының саны хөй.
Чылдың кайы-лаа үезинде чон маңаа хөй-биле ке-
лир. Кино, концерттерни көрүп, ойнаан-хөглээн ке-
жээлерге массалык-биле кижилер турарлар. Ша-
кындыг таарымчалыг байдалдыг тургустунуп ке-
лир кол чылдаганы чүдөл дээс, ук культура ода-
гларын чайгы үеде эки септеп, белеткел турарында.
Амгы үеде септелге ажылдарын тус-тус хамаарыш-
кан ажыл-агыйлар, албан организация челери
боттарының күжү-биле чорудуп турар.

Республиканың ажыл-ишчилери бо хүнерде нин-
тинин малыга быжыг чөм-суурну тургузуп, дүжүт
ажаалдазынга белеткел, еске-даа чугула ажал-
дарда шудуруг ажалдап турарлар. Кышка белет-
келдин айтыры бо чугула кампаниялар-биле ка-
пырлажып келген. Культура албан челериниң
кышка белеткелиниң байдалы эм кандыгы?

Маңаа чижек кылдыр Улуг-Хем районну ап кө-
рээл. Районда септелге кирзе чогуур 21 культу-
ра одагларының хөй кезини септеп дооскан, арктанна-
рын доозарың кырында келге. Культура албан
челериниң кышка белеткелиниң айтырын район
Совединиң кууском хураалыга чугаалажып, бо та-
лазы-биле чедир кылдырмаан ажалдары тодараш-
тып, ону эдил алыр дээш төмөңгөй ап чоруткан.
Ыңчалзажок одаар чүүл сөөртүлгезин районда ор-
ганизастап турары ам-даа четпес. Машина-техника-
ны дарыч чөп ажылгавас болза, дүжүт ажаалдазы
ышкаш чугула кампания база думукта тулуп кел-
ген. Олутай чоруктуң уржуу бо-дур.

Оңу беш чылда культура албан челериниң ма-
териалдыг базазын, ылангыя кэдээ чөлдерге, улам
быжыгларының дугайын СЭКП-ниң XXV съезди-
зиниң шийирлеринде айткан. Оң тодаргай чи-
жээ бистин республиканың хоорай, суурларында
көрүп болур. Чаа клубтар, Культура бажыныны
удаа-дараа немежил турар. Улуг-Хем районнуң Бу-
луң-Терек суурда чаа клуб кан; хонук бурунгаар
ажылгала кирген. Республиканың еске-даа район-
нарында ажылгала кирер культура объектиле-
ри бар. Ажылгала кирзе чогуур тулугларже онза
кичээңгейи салза чогуур.

Каа-Хем районнуң культура одагларының барык
хөй кезини кышка белеткел, одаар аяшыты, хөмүр-
дашты база сөөртүп алган. Ыңчалза-даа Кундус-
туг, Илникы, Бүрен-Бай-Хаак суурларда культу-
ра одагларының септелгезинге тус чөлдерде ажал-
агыйлар кичээңгей салбайн турар. Ук айтырыгы
район Совединиң кууском хураалыга чугаалашкан,
чогуур хуусааны айткан. Ам сорулга чүл дээрже,
бар аргаларын ажаллап турган, септелге ажалда-
рын чоккук үеде доозары.

Мөңгүн-Тайга районнуң культура одагларының
кышка белеткел доозулган, ыңчалза-даа одаар
чүүл сөөртүлгезинге сагыш салбайн турар. Ук
ажылда чакы, чайгы үеде чорудуп болурун эки-
тиг аргазын хамаарышкан органныр ажаллап шы-
давайн барганы көчүгү четпес. Кызыл районнуң
культура албан челериниң кышка белеткелди ба-
рык доостур четкен.

Клуб азы культура бажыны—чонун дыштаныл-
ганың төвү болганда, оң септелгези, дерилгези,
каасталганы дээш бүгү-ле чүүлдер амгы үениң не-
гелдизинге дүшкөн, элтиг, таарымчалыг, чараш
болуп жуурулг. Дерик-херекселдер эмге-ескеке чок,
үрелик-бузук болур, ону үрлээни алган хары-
салгалыг кижилер безин тывылбас болулаар тава-
рылгалар бистин чамдык районнарының культу-
ра одагларында бары чажыт энес. Моон чогуур түн-
недди үндүрүп, бүгү дерик-херекселдерни четчелеп,
чаартып кылып алыр чугула.

Бай-Тайга, Барыш-Хемчик, Танды, Чөөн-Хем-
чик, Өвүр, Тес-Хем, Току районнарының культу-
ра албан челери кышка белеткелди чырынай чал-чаа
эзелеп турар. Одаар чүүл сөөртүлгезин ук район-
нарда ам-даа эгелзевээн. Эрзин, Бин-Хем районна-
рда байдал дүвүренич. Ында кышка белеткелди ам-
даа эгелзевээн. Хөмүр-лаш сөөртүлгезин озаалдап
турар. Устүнде адаар районнарының культу-
ра килдистеринде болгаш партия, совет органныриндан да-
рый хөмчөг алыры негеттинип турар.

Көдээ ишчилериниң культура хандырылганын эки-
жидери — культура ажалдакчыларының бөгүнү
чугула сорулгаларының бирээзи. Культура ханды-
рылганы бекдик кыштарың негел турары кырга-
даа билдирген. Чымыштыг иштиң кижилери тургу-
зукчу ажал-биле чергелештир культурулуг дышта-
ныр, ойнап хөглээр, хостуг үе-шагын чөп ажилгаар
апаар. Аңаа таарымчалыг байдалды тургузарда
клубтары, кызыл-булуннары, Культура бажы-
нарын, библиотекалары сеткилге таарымчалыг
кылдыр септеп, дерип, белеткээр болгай. Ычан-
гаш чер-черде партия организациялары культу-
ра албан челериниң септелгезин контролга алыры
чугула.

ХУНДУЛУГ АТТЫ ТЫВЫСКАН

Мелиорация талазы-биле ачы-хамыяны дээш, РСФСР-ниң
АЛДАРЫЛЫ МЕЛИОРАТОРУ деп хуудурут атты «Тыва сүг-
түдү» трестин көчүп чорур № 2 механизастыгынган ко-
лхозуның экскаватор машинаны Алексей Савинович
ДУБНИКОВКА РСФСР-ниң Дээди Совединиң Президиуму-
туң бо чылдың август 13-те үндүргөн Чарымын баутар тм-
ыскаан.

МАЛ ЧЕМИНИҢ БЕЛЕТКЕЛИ— ШАЛЫПЧЫ ФРОНТ

КУШ-АЖЫЛЧЫ АЛДАРНЫҢ ТУГУ

«ШЫН» СОЛҮННУҢ
КУШ-АЖЫЛЧЫ АЛ-
ДАР ТУГУН БӨГҮН
Кызыл районда «Тивелге»
совхозта Соржаж ЭЗИР-
ООВУД уурткан мал чеми
белеткээр механизастат-
тыгынган ээнога тураскаа-
дып көдүргөн.

Ук коллектин сөөлгү он
хонукта 210 тонна ситен-
ни кезип сарастааш, со-
циалистиң чарыштың ти-
лекчини болган.

ШАЛЫПЧЫ АЙДА

●ЭЗНИН. ПартияныңЭрзин
райому болгаш ажалыч чон-
нар депутаттарының район
Совединиң кууском комите-
ди мал чеми белеткээр па-
дышын айып баштайты хо-
нустарының түнелсин үндүр-
ген.

236 тонна ситенин белет-
кел, яныт план күсүлдө-
нүгө 7,5 хууну немөөн Ленин
айтыл колхоз районда ажал-
агыйлар арасында чарышка
бирги черин ээлзеп, шилчир
Кызыл хуулу чаалап алган.
Ол колхозтуң Балис Бүгө-
ге баштапкан № 1 хойжу бри-
гадазы 101 тонна ситенин бе-
леткел, эки көрүдүгү чөд-
лөп алган. Аңаа тураскаалы
район төлүнде Куш-ажылчы
алдарын тууга көдүргөн.

«Чаа орук» колхозтуң Иван
Дучүрге баштапкан № 3
хойжу бригадалы беш хун
иштиде ситен белеткелниң
яныт планын 27 хууну не-
мөөн, шилчир ымыктың
алган.

●БАЙ-ТАЙГА. Мал чеми-
ни белеткээр талазы-биле ре-
спубликада чарыттылган ша-
лдыч айып мураактарың Бай-
Тайга районда база өлө-
рүп турар.

«Төөдү» совхозтуң Эр-Ха-
нак сүт-бараан фермасында
Иргит Хемчиктин ууртканы
ситенчелер эвензоу августта
баштайты он хонунда 50
тонна ситен белеткел, 51
тонна кылдыр ажал күсүл-
төн.

Хомушук Чылбактын баш-
тапкан сөс кижик кыркыктың
херээкчелер эвензоу ода-
га иштиде 24 тонна ситен
белеткээр оонаалды база-ла
ажып күсүлтеп, мурунку
оудуруда кирген.

«Бай-Тал» совхозтуң Тура-
лыкта Салтак Дадар-оодун
ууртканы хойкулар брига-
дазы сезонда белеткее чо-
гуур 150 тонна ситенин 90
тонназын сарастаан алган.
К. МААДЫ.

Чесекти эңдере бүдүрерин
сөксөдүр, чөсөкчелериниң
дүжүр дээш, Тайбының
Бүгү-делегей Чөвүлелиниң
кыдырының адыгата ат са-
лышкыны, бүгү Совет чур-
та дөс бистин республиканың
чонуну ылаан чүдүлүгү-
чүдүлүгү болурун болгаш
иштеткелчелерин алган. Ол
чугула документалар сайгары
чугаалакчылары организастап,
бекдик делетге, удуг политик-
тиг болгаш күш-ажылчы кө-
дүрүшкүлүң байдалыңа
эрткен.

Бо чылдың июнь болгаш
июль айларының дүжүлүгү
Тайбының Бүгү-делегей Чө-
вүлелиниң кыдырыңа дел-
тээп чыгылар. Хураалар
болгаш еске-даа массалыг

Хуусаа эвээш, темпини дүргедедир

Бо чылын ситен-даа, тара-
даа Эрзинде элбек. Кукуруз
безин кижиниң курактан. Чер
ажылында үрүлгү-ле кара-
жалыг болуп келген эрзинчи-
лер ам-на «өртөм-техниканы,
арга-туржуганы ажаллаар,
бир демик ажаллаар болза, бо
куу-куу ховуларың кешин
чедирип болур-дур эвесеп»
деп чүгөге ылап-ла бүзүрзө-
нөр.

Дүжүт, шынап-ла багай
эвес, кижик бүзүрү анаа өөрү-
п турар. Ыңчалзажок ону чогуур
үезинде ажаап четтикпес бол-
за, оң ажымы бичин. Мичан-
гаш мал чеми белеткээриниң
шылчын айында бүгү күштү
партия организациялары ынаар
улаандырган. Бо хүнерде ра-
йондуг ситен шөлдеринде 545
кижи 25 бригадала ажаллап
турар. Аңа-биле болгаш хол-
биле ажаллап турар ситенчи-
лер 260. Механизастыгынган
ситениң бригадаларда дөртөн
ажыг трактор, чароон кире
граблы, үжүн үш ситен кезер
машина быжыгатылган.

Август он бириниң мезгиле-
н баутар азыра, 6620 гектар
чериң ситени кестинген.
6384 гектарың ситени бе-
дүргөн, 138 сарат салдыгын
болгаш 2442 тонна ситен бе-
леткелтиген. Бүдүк-бүрү
планга кыдыгыңың 54 тон-
на хөй чыгылган. Мал чеми
белеткелниң талазы-биле
калбарган социалистиң чарыш-
тын мурунку оудурун «Чаа
орук» колхозга ээлзеп.

— Бистин бригадалың ситен-
чилерин Тестин Хем-Аксин-
даа база Чөөңгейин Сайаанак-
та иштетип алган. Ховуда ме-
ханастаттыгынган эвензоу бар,
а хекке уаузувус хол кыдыры-
биле кезип турар. Дары-сон-
гузу хүнел ситен салып өлө-
лөр бис — деп, ол колхозта
комсомолчу-агыйларын № 1
хойжу бригадалың бригади-
ри, ССРЭ-ниң Дээди Совединиң
депутаты Саян Адын-оол чу-
галалды. Ук бригадалың Хем-
Аксинда эвензоуну уаузурун
чүзү Виктор Хорлууга машина-
га ситен чүдүрүп алган чорда

ужураштың. Оң чугаалыңа
төрүүр хойлук он коданым
бирээзиниң-ле кыштагга
дөрт машина чымчак ситен че-
дирер тургаш, сөс кыштагга
чедирип алганың, эвензо мал
чеми белеткээр планын бо ай-
да ажып күсүлдетер дээрин
билеп алдым.
«Чаа орук» колхозтуң си-
генчилер еске ажал-агый-
ларыңың 3—7 катап хөй
гектар ситени кескен, соци-
алистиң чарыштын ийги че-
ринде «Мөрөн» колхозтан бе-
зин бары-ла ийи катап хөй
мал чеми белеткээр. Колхоз
баштаар чери, хөй-ниңти ор-
ганизацияларында парторго-
нуң ууртууга-биле чонуну
мал чемиң белеткелгезинге эв-
елдеп шыдаан. Ук колхозтуң
ситенчилериниң саны дөрт
ажыл-агыйның кайымыңың-
дан-даа каш катап хөй, район-
нуң ситенчилериниң 44 хуузу.
Ыңчалза-даа ажалды органи-
заастап турарында четпестер
эвээш эвес дээрин айтыры
чугула.

— Дөпчүт Анай-оол уурт-
кан комсомолчу-агыйларын
механизастыгынган ситениң
бригадала баштай Болжамга
ажылдап турган. Олар анаа
312 тонна ситенин белеткээп,
көк-сула болгаш кукуруза
ажыры-биле Утегетиде хову-
трактор туралында келген бо
— деп, «Мөрөн» колхозтуң
парторго секретары Ооржаж
Шууруу ук бригадалың
ажыл-ижи-биле таныштырды.
Бригада бекжигүнери бир-ле
беш хонукта районнуң ситениң
бригадаларының арасында кал-
барган социалистиң чарышка
тивлекчел болуп, шилчир ымы-
ктың болгаш акша шаңалын
база алган болду. Ол бригада
чааскаан колхозтуң ситен бе-
леткээр план-оонаалдының 12
хуузуң күсүлтеп, колхозтуң
ситенчилери чөд кезек черде
ажылдап турар.

Бригада ситесту чаа салып
эгелзеп. Тренише чок, нургу-
лайыңа дески черде 76 тон-
на ноган масса оонаалтын-
ган, ону Иван Лажап трак-
тор-биле тырый таптадып,
келген машиналарын дүжүрүп
турар. Ук чер элексиниң, си-
доска оң болгачок-ла холужа
бээр. Оң ылай ситесту куку-
руза тараан шөдөн үш кило-
метр ыракта, кыштаг безин чөк
аңа-ла ховуда салган. Ычан-
гаш ону сөөртүрүп транс-
порт четтикпес болгаш че-
лишпес.

— Кукуруза бо чылын дү-
жүтүр болган, чөс метр хире
чоругура-ла машина курузу до-
ла бээр. Оң уламыңдан халас
турар үени көүдөп тур. Кы-
нар чүүл база артпас-тыр —
деп, кукуруза ажаап турар
Виктор Френдей хомудуң.

Кукуруза шөлүңен ырак
эвээс бир комбайн биле бир
трактор көк-сула кестирип
тур. Суалын чамдыкың хо-
лонгеттинген, дарты чаа-
гааларга. Чалгыс сөс-биле чу-
галлаарга, ажал бүдүп турар.
Ыңчалза-даа оң темпини ам-
даа чавыс, организациялар ту-
расы база сула. Техниканың ха-
лас турары хөй, ажалчыңнар
беш километр хову туралында
боттары машиналар, трактор-
луг, а чамдыкты харың-даа
комбайның көзү чөмөңкөп ту-
рар. Ажыке база озаалдап
үнер. Бо бүгү четпестерин да-
рый чалдырмын, кукуруза
ажаап турар комбайн бүзүрү-
ге четир машина чорудуп бээр
партюг азадды.

Эрзин район бүдүк-бүрү бе-
леткээр планын ажып күсүлте-
п, а ситен кезер план-оона-
алдының чүгө 16 хуу че-
дирген. Бо ажыл ылангыя
«Коммунисте орук» колхоз-
та көчүп сула. Машина-тех-
ника-биле-даа, кижик күжү-би-
ле-лаас өсө ажал-агыйларын
артык тургалың, мал чеми-
ни белеткелни хокудуңуң
турар. Ленин аттыг колхозта
байдал база-ла парторго-
ныңың уау дөдөөлөсө,
3162 тонна ситениң 518 тон-
назын белеткел алган. Черде
мичанга айында мал чемиңиң
белеткелниң темпини өөжүм,
а хуусаа эвээш.

Н. ЧООДУ.

АЖЫЛ-ИШ ХАЙНЫККАН

Каа-Хем районда «Тивелге»
колхоз мал чемиңиң бе-
леткелди бекдик темпалыг чо-
рудуп турар. Бо хүнерде
ук ажал-агында 1400 тонна
ситен белеткелтиген. Ол база
панының 44,8 хуузу.

Бо шалыпчы айла ситен
шөлдеринде күш-ажылды
темпины «Коммунисте
орук» колхозта, Ленинчи
орук» совхозта база-ла дыка
дүргөткөп.

«Кызыл ту» совхоз бо чи-
лы сенаж салдырыче улам
ичээңгейиң сала берген. Ам
ону бир муң ажал тоңнамы
салган. «Бүрен» совхоз 400,
«Коммунисте орук» колхоз

177 тонна сенажы салып ал-
гылаан.

Республикага шалыпчы
айы чарлаа дугайында
СЭКП обкомунуң бороонтуң
шилчирин амчылдыкта бот-
тадыр тургалың дыка түскэй
доосталды партияның Чөөн-
Хемчик райкомунуң бороон
хууду алгаш районда шалып-
чы айың түнелсин беш хо-
нуктан күдүрүп турарын до-
ктапкан.

СЭКП райкому болгаш рай-
кууском районда шалыпчы
айың баштайты он хонуну-
нуң түнелсин үндүргөн. «Чы-
раа-Бажы» совхоз он хонук

иштиде 419 тонна ситенин
белеткээп, ажал-агыйлар а-
расында чарыштын бирги черин
ээлзеп болгаш партия райко-
муну, райкуускомуну шил-
чир Кызыл тууга аңа ша-
налы-биле калы алган.

Мал чеми белеткээриниң
темпины «Искра», «Октябрь 30
чылы» колхозтарда, «Адыл-
Маддыр» совхозта дүргө чо-
рун турарын СЭКП райкому
болгаш райкууском делет-
теп.

Ыңчалза-даа «Болшеви»,
«Тыва» совхозтарда, Ленин
аттыг колхозта ситен белетке-
ли дыка өжүм, олар пла-
ның чүгө 9—15 хуузуң күсү-
лдеп алгалаан.

Чүе чугаалаан. Чаа Сток-
голь кыдырыңың адыгата
122843 сити, Тыва АССР-ниң
уауг нургул чурттакың чоңу
чүгү чыгып ат салган.

Тайбының Бүгү-делегей
Чөвүлелиниң кыдырының
адыгата ат салып турар, бистин
республиканың ажыкты чон-
нары Совет Элиниң Ленин
Чөвүлелиниң партия-
аның ИК-зын доктадыр сым-
лы каттырмыңа, социали-
стиң Төрөң чуртунда дайыч
болгаш экономикаг күчү-кү-

ТӨРЭЭН ЧУРТТУҢ КҮЧҮЛҮГ ЧАЛГЫНЫ

Уаус ажал-агылдың чүгү-
ла айтырларың шийир-
ларын чурттуң хамааты
улар чүдүрүп, киржилгези
мал-чым-биле калбарып ту-
рар. Оңу беш чылда бо адыр-
лың көжүлдүзүң дугайын
СЭТА-ның корреспонденти-
ниң ССРЭ-ниң хамааты
ужар чүүл министри Б. П.
Бутаев чугаалап берген:

«1976—1980 чылдарда ССРЭ-
ниң улус ажал-агылдың хө-
жүдүрүн кал уламыш-
кыштарында агаар транс-
порт-биле сөөртүлгени улам
иңай өстүрүп көрдүргөн.
Ыраккы Соңу чүгүтү, Си-
бириниң болгаш Ыраккы
Чөөн чүгүтү чурттакчылары
хандырып улам экижир. Ол
районнарың чурттуң улау
уаулетир, культура болгаш
курорт төлөткөс чаа транс-
порт ажалыңар. Агаар
транспорт беш чыл дүжү-
лүд чартык кылдыр ажалы
пассажирлер ажаллаан. Бо
чылын Аэрофлоттуң төү-
үлдө бир-ле дугаар бистин
самолеттарыңың 100 миллион
ажыг пассажирлерни сөөр-
түр. Аэрофлоттуң техника та-
лазы-биле чаргы төсөткө-
рүн чорудулганы ам чаа
чалаа кылаң турар, ол
чаартылга базаа делегейде
бир дугаар ТУ-104 дөү реак-
тивтиг самолеттуң агаар шу-
гумунга киреңи-биле эге-
лэп. Оңу беш чылдың дүжү-
лүд ажал чүүл сөөртүл-
гезиниң чартык кезин агаар
оруттарыңа шылдаптыңан
ИЛ-62 болгаш ТУ-154 дөү
самолеттар боттадылар. Олар
дүргөн ужар, хөй кижик алыр,
көчүгү элтиг. Ол самолеттар-
ны чөртү баштайты салгал-
дың реактивтиг машиналары
сөдүрү.

Бисте чаа чүүлдер база көс-
түп кээп турар. СЭКП-ниң
XXV съездинде түнел чү-
гаалыңа эл Л. И. Брежнев
ИЛ-86 дөү эң улау самолетту
бүдүрүрүн чугула чаалап
хуусаа бетинде доостур турар
кижи олар болган. ИЛ-86
дөү чаа самолетту шенелде-
н эгелзеп. Ол машиналар он-
го беш чылда ажалдаарлар.

ИЛ-86 дөү самолет ортумак
ыраккыдагы чердеге ажал-
даар, аңаа хөй кижик олар
болган оң ужулары хөй бо-
лур. Оң ужуларың ыра-
кыңың — 5 муң километр,
дүргөң — шапта 120 кило-
метр.

ИЛ-86 дөү самолет 120 кижик
сөөртүр. Оң кола ажыкты-
ның бирөөң — магистралды-
даа, чер-чериң-даа шугу-
нарыга ажаллаар болур.
Чер-чериң шугунарыңа
АН-28 дөү самолет база
ажылдаар. Ол болза улау эвес
шөгө хонуп шыдаар.

Аваторларга хөй хөмчөө-
лө сөөртүлгөң кы

ЧҮТКҮЛ

3. КЕЧИЛ-ООЛ

М Е Д Э Э Л Е Р

Украинаның аалчызы

БИСТИҢ КОРР.

Тудугжуларнын белээ

Ч. ТОВАРИЩАЯ

Бистің механигивис

О. ДОНМУТ.

КЛАССИКТЕРНИҢ ТӨРЭЭН ЧУРТУНЧЕ

Бо чылын ук чериня эж
скурсия талазы-биле бюроз
чечеп чогаалга ынак 40 му
хире туристчи аял-чорукчулар
кы хүлээп алып.

С. ВАЙНТРАУБАС,
(СЭТ)

КИНО

«ВОСТОК»: «Халымырыгын эргэ» 11.20, 13.30, 15.20, «Хомо алымшкын» (3-4 серия) 17.20, 20.00 шактарда.

ЧАГЫГ КИНОТЕАТРГА: «Хуулагалзы манан» 12.40, 14.10, «Хоме алымшкын» (1-2 серия) 17.00, 19.40 шактарда.

АВГУСТ 16-ДА

«НАПЫРАЛ»: «Ау-у» 9.30, «КАА-ХЕМ»: «Цирк» 15.00

«ВОСТОК»: «Опеола» 15,00
«Шинтирлеттин мези айт-
рыг чоң» 16,50, 18,40, 20,30
шактарда.
ЧАЙГЫ КИНОТЕАТРГА:
«Хөмө алышкыч» (3—4 се-
рия) 17,00, 19,40 шактарда.

5-24	2-31-75	Тиражи 16334.	ЧАГЫГ 1744.
------	---------	---------------	-------------

Н НЕДЕЛЯДА
ТА П УНЕР

Мораль темазынгга чугаа

АЛБАН ЭВЕС

кыжынд артып калган төрө-
деринге, ажы-төлүнгө. эш-ө-
рүнсө ажыг-качыгдал-д-
чик болур. Кижик өлгөн че

И. Ленин аттыг Те
стадиондан өңүг да
чыдылга.

ЧЕДИИШКИННИГ ШЕНЕЛДЕ

ИЗ-а ның ше-
терлерінің
дендері сар-
дәнін чорут-
а Барын Гу-
5 амыр сар-
нинар.

тропиктік зо-
салып үндү-
ур СРЗ-нің
яныне башта-
ны мурнуға
аннар. Агаар-
ан дигир амы-
үскен сар-
гелдерин алы-
нына ол амы-

риг амытан
шинтипирлээ
Ий көч
сарбашын
олар бөлүр-
башкыниар
агаарын те
ла чедип ту
гениер. Шен
дзээр сар-
байдалынга
ап бөлүрүм
Шенелден
ЧУРУНТА
арыында.

рының хайгааралын чорударын
мер...
рте берген. Ол арыгга ам 42
олдары тартуутун болгаш
гуугуру-биле езе берген. Сар-
арың кылыны метр чедип, а
пературазы казыыр 8 градус-
каан ийи кышты эки эрттир-
дуге түңүлелинде алдыңган ме-
дешиннарның аагар-бойдуз
недишчинингиз таарыштын-
дугуйын черечилизэн.
уламчылавышкан.
Барыын Гуимста хаамның
(СЭТА-нын дотхалдинказы).

(СЗТА-ның фотохрониказы).

Телевидение

АВГУСТ 15-ТЕ

МОСКВАДАН	13.10 —	ССРЭ-нин Агаар Фодулун хуучу ССРЭ-ний хамаат Урес чүүдүүн министриин оралагчын К. К. Гуланов дамчды далагта киргирн. Өнүгү.
8.10 — «Африкага ужураалдар (АКШ) деп пиккелден («Эрес-маадырларын шепинс») деп уран-чечен өңүгүг тегерилшын баптайгы көртүдүгелн.	13.40 —	Останкалода көппер залында Олимпийский бир-бизе ужурымышын мин. Өнүгү.
9.00 — «Музыкалыг киоск». Өнүгү.	14.10 —	Шериг Агаар күстериинг тол коомалдык эл. ССРЭ-ний Камагала министриинг оралагчын, апианянын маршалы П. С. Кузатко тол чүтааэм. Өнүгү.
9.30 — «Делегей паворамазы». Өнүгү.	15.35 —	Совет Армиянын пидакшыр Кызыл тууга А. Александров аттыг бир болган тандыг амбалыгын көндөлн. Өнүгү.
10.00 — «Амьлык көрүктүлөр театры». Ю. Сотник — «Ужурач чок болган». Телепик.		
11.00 — Медиаер.		
11.10 — ССРЭ-нин футбол чемпиопады. ЦСКА — «ТОР-ПЕДО», 2-ги тайм. В. И. Ленин аттыг тол стадиондан өңүгү дамчылды.		
12.00 — «Совет Эшпеленине баран бооп тур мейл»		

16.00 — «Кино аля-чоруктары-
ның клубу». Оңтүг.
17.00 — «Уес». Информацион-
но-художественная
программа.
17.30 — ССРП-ның Агаар Флору-
дун хушугуна туракта-
рыш компет. Совет Ар-
миясынын академияси-
нин Театрында оңтүг.
дамчыдылга.
18.30 — «Узгүр бойдустан бичи-
кис адабийгери». Эртем
поптередиелтегир өдүх-
фильм.
19.00 — «Көдөңнү айма-кык».
Оңтүг.
20.00 — Медзалер.
20.15 — 20.25 — Чансар.
20.25 — «Бүм-76». Оңтүг.

АВГУ

КЫЗЫЛДАН

16.00—Документалдыг фильм
пер программасы.

17.30—Урулдарга фильм.
«Час». Уран-чечен
фильм.

18.55—«Арпират-73». Фильм
концерт.

19.25—Телемедээлер.

19.35—«Орус аялгалар». Теле
фильм.

20.45—«Делегей палорамазы»
өңдүт.

21.15—Портрет программа:
1. Кутта эшигирген Евро-
палык кубук дая. (Херозевлер). 2. Зо-
мондан өңдүт дамыш-
тылга. 3. «Социалдык
индустрия» солдундур
шайналы даяр ребеке
делегей маржидазам.
«Кызыктан дамыштылга».

22.10—«Африкага уккулдар»
(АКШ) деп цикалды
«Эре-мадырдын теңи-
зи» деп уран-чечке
өңдүт теледидандин
баштайты көргүзүгези.

23.00—23.30—«ЕҮе, Информас-
тик программа».

Т 16-ДА
19.55—«Азияның төвүндө»,
Дамчыдырга.
20.45—«Углакчы», Телөфийлм.
21.10—Телемөдэлөр.
21.25—Чарлалдар.
21.30—23.00—«Шууг туттур-
ган», «Истелгеи мөргө-
н»издиглөр «орудун тур»
деп диккен урап-те-
леп фильм.

[illegible]

Тыяа АССР-ийн Министрлер Чөвүлеленин Ном үндүрөр чар, полиграфия (Кызыл, Щеглякин-Кравченко кудумчузу, бажың № 1).